

HANDLINGSPLAN MOT
MOBBING, TIPPEN
BARNEHAGE 2020.

Innhold

Forebygging mot krenkelseser;.....	2
Det fysiske miljøets betydning for barn;	2
Autoritative voksne;	2
Definisjon av begreper;	3
Nulltoleranse;	3
Personalets plikter;.....	3
SKJERPET PLIKT TIL Å SI IFRA	4
Forpliktelseser til hvordan vi skal jobbe med mobbing og krenkelseser:	5
Vedlegg 1. Fargeleggings-/observasjonsskjema	6
Vedlegg 2. Sjekkliste;	9
Vedlegg 3. Skjema ved hendelseser hvor barn blir krenket (ikke opplever et trygt og godt barnehagemiljø)	10
Vedlegg 4. Observasjonsskjema for mobbeatferd hos barn,	11
Vedlegg 5. Enkel oversikt over barn som opplever mobbing, utestenging eller krenkelseser.	12

Vi vil, gjennom denne planen, sette fokus på at barna i Tippen barnehage skal ha et trygt og godt barnehagemiljø og hvordan vi jobber med dette temaet. Vi kommer til å si noe om hvordan vi vil forebygge krenkelser, definere noen begreper og si noe om personalets forpliktelser.

For oss i Tippen handler et trygt og godt barnehagemiljø om følgende faktorer;

- Forebyggende arbeid mot krenkelser
- Det fysiske miljøet
- Autoritative voksne
- Definisjon av begrepene mobbeatferd og utestenging
- Nulltoleranse for mobbing
- Personalets plikter

Forebygging mot krenkelser;

I arbeidet med å forebygge mobbing og krenkelser skal vi i Tippen barnehage legge til rette for at barna får leke, utfolde skaperglede, undring og utforskertrang (Rammeplan for barnehagen, 2017). Vi gjør det ved å bruke hensiktsmessig lekemateriell og legge til rette for et godt fysisk miljø. Leken er det viktigste for barna, det er der de skaper vennskap, deler med hverandre, drøfter ulike løsninger, viser sine interesser, gjør for eksempel matematiske vurderinger, løser kompliserte oppgaver for å nevne noe. I leken er det derfor viktig at vi legger til rette for gode lekemiljø gjennom å tenke over det fysiske miljøet som befinner seg i vår barnehage. Dette gjelder både ute- og innemiljøet. Lekemiljøet skal være inkluderende, variert, inspirerende, gi rom for undring og ikke minst være et sted barna opplever glede og humor for å nevne noe.

Det fysiske miljøets betydning for barn;

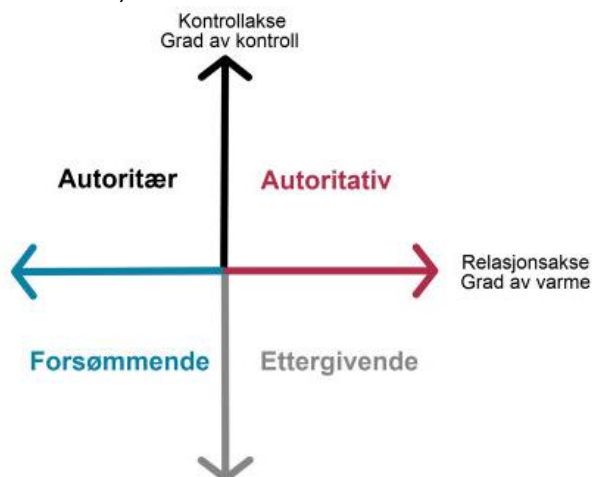
I tiden som kommer skal vi i Tippen barnehage jobbe med det fysiske miljøet. Vi skal se på lekemateriellet vi har tilgjengelig for å sørge for at alle inkluderes i leken. Det skal være nok materiell, og det skal være en god blanding av definert og ikke-definert materiell. Vi skal ha et åpent og inkluderende miljø preget av gode signaler til hvilken lek det oppfordres til. Dette gjelder både inne- og utemiljøet.

Autoritative voksne;

Betrakt voksne som har en relasjon med barn preget av varme, samt grad av krav og kontroll rundt atferden til barna. Krav og kontroll må stå i forhold til barnets alder og modning.

- Vi bruker De utrolige årene som redskap for å jobbe med relasjoner mellom barn, og mellom barn og voksne.

Autoritativ voksenrolle vist som modell;

Definisjon av begreper;

MOBBEATFERD – Vi ønsker å benytte oss av begrepet mobbeatferd i stedet for mobbing da barnehagebarn er i en alder hvor de prøver ut ulik atferd uten at de kan defineres som mobbeoffer eller mobber. Barn i barnehagealder kan vise en begynnende mobbeatferd som kan bli til mobbing dersom det ikke avdekkes og stoppes i barnehagen. Mobbeatferd kan tolkes som at barn stenger andre barn ute av lek, sosial interaksjon o.l. Tradisjonell mobbing har 3 kjennetegn, Intensjon, gjentakelse og ubalanse i styrkeforholdet (Olweus, 2010). Det skal tas hensyn til alder, utvikling og kontekst når vi snakker om mobbeatferd (Idsøe & Roland, 2017).

UTESTENGING – Når ett barn spesielt, gjentatt blir holdt utenfor leken eller den sosiale interaksjonen mellom andre barn. Det handler da om en systematisk handling for å hindre at et barn (eller flere enkeltstående barn) får komme inn i det sosiale livet på avdeling (eller i barnehagen). Gjelder både aktive og passive handlinger, og utestenging er en del av en relasjonell mobbing. Eks på dette er utestenging i lek, isolering av barn eller baksnakking. Formålet med denne definisjonen er at vi skal bidra til at alle skal få muligheten til å delta i leken og hindre at uheldige samspillsmønstre utvikles.

Nulltoleranse;

Dette begrepet er vanskelig å definere helt klart, men i Prop. 96 L som bl.a. omhandler endringer i barnehageloven presiseres følgende: «Nulltoleransen inntreffer ved situasjoner der personalet objektivt sett kan fastslå at det foreligger en krenkelse.» Personalet skal alltid gripe dersom man ser at et barn blir utsatt for en krenkelse av andre barn eller ansatte.

Det betyr at personalet skal ha forståelse for hva mobbeatferd og utestenging innebærer. Med tanke på f.eks utestenging, må det ses på om det er samme barn som stenges ute og om det er flere ganger det skjer. Gjentakelse er et nøkkelord når det gjelder utestenging.

Personalets plikter;

Vår definisjon og konkretisering av aktivitetsplikten gjennom delpliktene;

Plikt til å følge med – Ved å bruke forskjellig type observasjon, har vi anledning til å avdekke uheldige samspillsmønstre tidlig. Vi bruker f.eks Refleksjon av relasjon mellom voksne og barn minimum 2 ganger pr halvår, og Barnesamtaler 1 gang pr halvår som metoder. Vi bruker også mindre grupper på avdelingene som god observasjonsmetode for å kunne avdekke uheldige samspillsmønstre tidlig. I tillegg skal vi ta hensyn til barns utsagn, foreldres utsagn om eget barns uttrykk eller personalets observasjoner i arbeidet med å følge med. Det baseres på at barn gir uttrykk for at de ikke har et trygt og godt barnehagemiljø (enten de sier det selv, sier det til foreldrene eller personalet observerer). Se skjema vedlegg nr 1, og sjekkliste vedlegg nr 2.

Plikt til å melde fra – Den som oppdager at ett eller flere barn opplever krenkelser, har plikt på seg til å gripe inn i situasjonen. Det kan enten være å stoppe en pågående situasjon mellom barn, ta opp u hensiktsmessig løsning av situasjoner mellom voksne og barn eller å melde fra til styrer. Styrer skal undersøke saken gjennom å se på observasjoner som er gjort. Dersom tilfellet er av en så alvorlig art at det har blitt uhåndterlig for personalet, har styrer plikt på seg til å melde fra til barnehageeier (styret i barnehagen) om alvorlige tilfeller. Se vedlegg 3, skjema ved hendelser hvor barn blir krenket.

Plikt til å undersøke – barnehagen skal samle sammen det som er av dokumentasjon i de ulike sakene. Det kan være skrevne observasjoner, refleksjoner/drøftinger blant personal på en avdeling, barns utsagn eller foreldres utsagn. Dersom resultatet av disse undersøkelsen kommer fram til at barnehagemiljøet ikke er trygt og godt for barnet, skal tiltak settes inn. Dokumentasjonen som er samlet sammen går styrer, i samarbeid med pedagogisk leder, grundigere gjennom for å velge de beste tiltakene i de ulike sakene. Hvilke tiltak som brukes vurderes, se eget punkt om dette.

Plikt til å sette inn tiltak – Vi kan sette inn tiltak som gjelder enkeltbarn spesielt og hele barngruppen generelt. Her kommer en liste over ulike tiltak vi kan benytte oss av:

- * De Utrolige Årene/Dinosauruskole (Bruk enten med enkeltbarn eller med større eller mindre barnegrupper)
- * Fra bekymring til handling
- * Bruk av atferdsplan (DUÅ-redskap)
- * Foreldresamtaler
- * Barnesamtaler
- * Drøfting med f.eks Helsesykepleier
- * Drøfting med f.eks Barnevernet (dersom det er problemstillinger knyttet til familiære forhold)

SKJERPET PLIKT TIL Å SI IFRA

Dersom voksne krenker barn, skal vi alltid stille spørsmål til kollegaen vår om hva som er bakgrunnen for at vedkommende velger den strategien den velger.

Dette må gjelde for alle voksne som krenker barn. Vi skal selvsagt trå varsomt dersom det er foreldre/besteforeldre eller andre som står barnet nært, men vi skal alltid gripe inn dersom vi opplever at barn krenkes. Spørsmål som kan stilles i en slik situasjon kan være; Hva tenker du at barnet opplever når du sier/gjør dette?

Alle vikarer, studenter, lærlinger mm, utfører en jobb for Tippen barnehage og forplikter seg dermed til å si ifra og ta opp på lik linje som fast ansatte.

Vedlegg 5, enkel modell for refleksjon rundt barn som opplever mobbing, utestenging og krenkelser.

Forpliktelser til hvordan vi skal jobbe med mobbing og krenkelser:

«Vi vil være tydelige, varme og tilstedeværende voksne i arbeidet med forebygging av mobbing og krenkelser i barnehagen». – Gul avdeling

«Vi forplikter oss til å skape en god relasjon til alle barn, være tilstedeværende, rause, tydelige nærværende og varme voksne». – Blå avdeling

«Vi vil bli mer bevisst på kroppsspråk, stemmebruk og måten vi snakker til hverandre på. Vi voksne skal se de barna som evt blir krenket, og hjelpe disse barna inn i leken ved å være tilstedeværende, synlige og aktive varme voksne». – Grønn avdeling

«Vi skal se at atferd har sammenheng med hvordan barnet blir møtt. Samarbeid og kommunikasjon personalet imellom er viktig for å bygge trygge barn». – Rød avdeling

Overordnet skal vi i Tippen barnehage sette mobbing på dagsorden, vi skal ta ansvar for å hindre at uhensiktsmessige handlingsmønstre utvikles og vi skal jobbe for å ha en autoritativ voksenrolle i møte med barna. (Autoritativ – to hoveddimensjoner, relasjonsvarme og krav/kontroll.)

Autoritativt perspektiv vist som modell;

Vedlegg 1. Fargeleggings-/observasjonsskjema

Refleksjon av relasjon mellom voksne og barn.

I skjemaene som følger skal hver av de voksne gi hvert barn en farge i henhold til beskrivelsen under.

For å svare så ærlig som mulig er det fornuftig å la den enkelte voksne fylle ut skjemaet for seg selv. Skjemaene deles med hverandre i gjensidig dialog og refleksjon over resultatene. Hvis ett eller flere av barna får mange **blå**, **svarte** eller **røde** ruter bør dette få konsekvenser for det videre arbeidet. Det viktigste er altså ikke hvilke holdninger den enkelte voksne har til det enkelte barnet, men å vite hva de voksnes holdninger samlet sett betyr for det enkelte barnets ve og vel. I tillegg er det et verktøy for både selvrefleksjon og refleksjon på avdelingen.

Du gir **RØDT** til barnet hvis du føler at en eller flere av setningene under stemmer med dine følelser/holdninger til barnet;

- Barnet du beskytter og ivaretar uforbeholdent uavhengig av dets handlinger. (Barnet som «aldri» gjør feil).
- Barnet du gir privilegier.
- Barnet du umiddelbart forstår og blir glad i.
- Barnet du føler det er spesielt lett å elske.

Du gir **SVART** til barnet hvis du føler at en eller flere av setningene under stemmer med dine følelser/holdninger til barnet;

- Barnet som får det til å koke over for deg.
- Barnet som gjør at du blir sintere enn situasjonen skulle tilsi.
- Barnet du ikke alltid forstår.
- Barnet du føler det ikke er spesielt lett å elske.

Du gir **BLÅTT** til barnet hvis du føler at en eller flere av setningene under stemmer med dine følelser/holdninger til barnet;

- Barnet tar sjeldent eller aldri kontakt med deg.
- Du tar sjeldent eller aldri kontakt med barnet.

Du gir **GRØNT** til barn som du har en utmerket kontakt med, men som likevel ikke hører inn under RØD.

Det er viktig å understreke at du kan gi to farger til samme barn. F.eks; Det er fullt mulig å kjenne på frustrasjon med de barna du setter høyt.

Det er viktig å stille seg noen spørsmål i denne observasjonsmetoden;

- * Hvem har ansvaret i relasjonen mellom voksne og barn?
- * Hvordan endrer vi en problematisk relasjon?
- * Hva gir gode vilkår for lek og læring?

Dato for utfylling: _____

Barnets navn	Farge	Barnets navn	Farge	Barnets navn	Farge

Dato for utfylling: _____

Barn og unges signaler på mulig mistrivsel			
Fysisk	Sosialt	Psykisk	Faglig
<ul style="list-style-type: none"> - Anspent eller passiv - Stille og tilbaketrukket - Gråter mer enn før - Søvnregulering - Vanskelig forhold til mat - Urolig i kroppen og rastløs - Hygiene, klær og tannhelse - Viser tegn til fysisk vold - Mange fysiske plager (vondt i hodet, magen osv.) - Virker mer sliten og trett - Selvskading 	<ul style="list-style-type: none"> - Vansker med regulering av oppmerksomhet ift omgivelsene - Ukritisk i relasjon med andre - Soker ikke/avviser voksenkontakt/hjelp - Mer innesluttet, søker lite kontakt med andre barn - Klenger seg til voksne - Ekstrem på vakt ift voksne/andre - Påvirkes lett av uro i omgivelsene - Mangler nysgjerrighet/interesse for omgivelsene - Går mye alene/ blir holdt utenfor - Deltar ikke i lek - Ute av stand til å etablere/opprettholde kontakt - Aggressive i konflikt, ofte/gjentagende i konflikt - Overdrevent sosiale og tilpasningsvillige - Apatisk - Lyver - overdriver 	<ul style="list-style-type: none"> - Utrygg, nedstemt, redd, engstelig eller skremt - Selvbilde/selvtillit (snakker nedsettende om seg selv eller sine) - Undertrykt sinne 	<ul style="list-style-type: none"> - Problemer med konsentrasjon - Problemer med innlæringen - Språkvansker (endring) <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p style="text-align: center;">Generelt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Endringer av fysisk, sosial, psykisk eller faglig art - Fravær - Holder ikke avtaler - Manglende samarbeidsevne - Viser uvanlig interesse for rus og kriminalitet - Forteller om en vanskelig livssituasjon/hendelse - U hensiktsmessig nettbruk </div>

Verktøy for konkretisering av bekymring

Ha fokus på det du faktisk ser og hører (ikke årsak eller tolkninger)

Husk at ved mistanke om vold eller seksuelle overgrep skal melding sendes barnevernet

Vedlegg 3. Skjema ved hendelser hvor barn blir krenket (ikke opplever et trygt og godt barnehagemiljø)

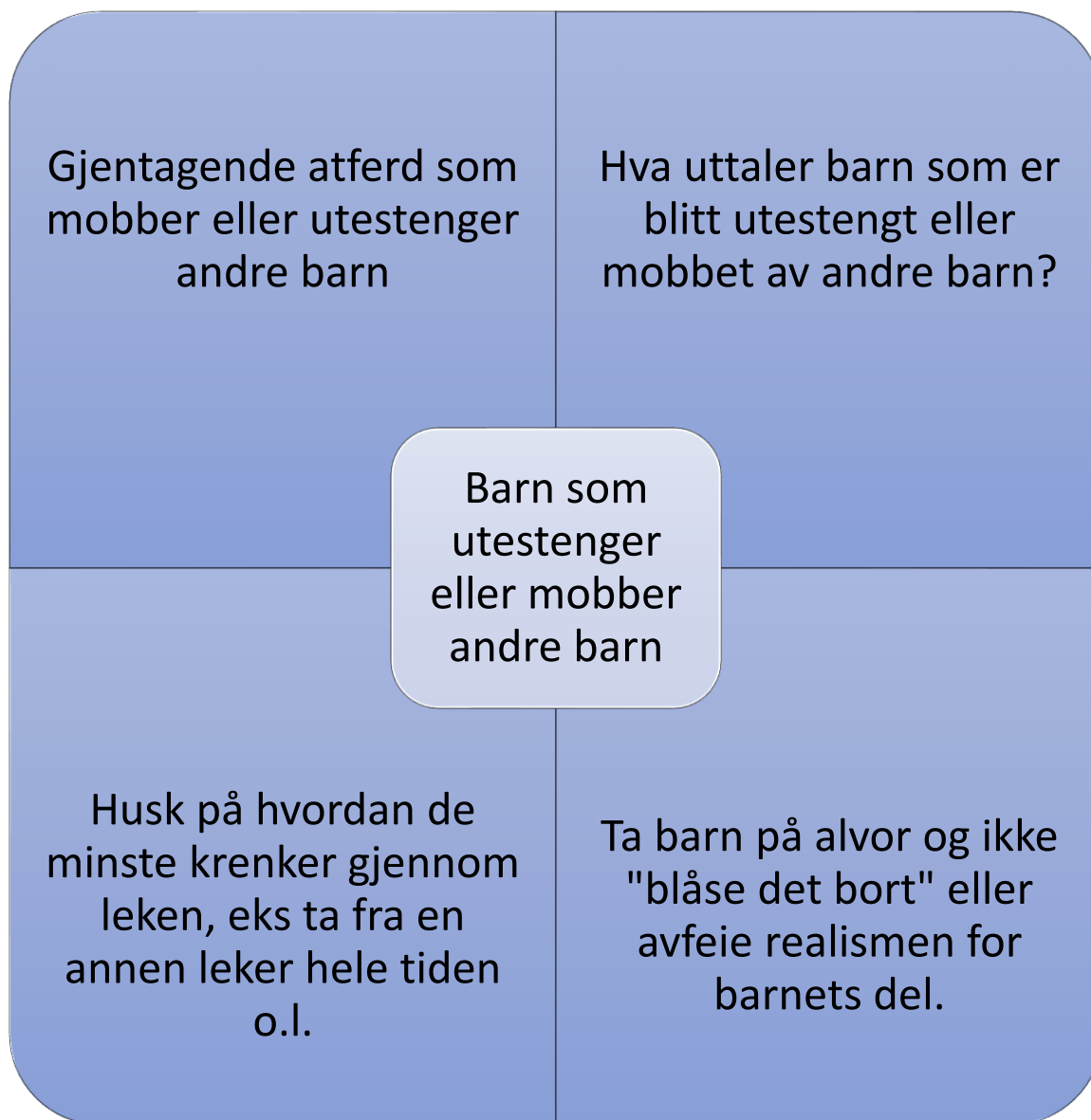
Dato for hendelsen	
Hvordan vet du at det er oppstått en mobbesituasjon?	
Hvem har utsatt andre barn for negative hendelser/mobbing og hvem er blitt utsatt/mobbet?	
Hvem var tilstede da hendelsen oppstod?	
Hvor skjedde hendelsen (eks på tur, i barnehagen o.l?)	
Beskrivelse av situasjonen	
Har dette skjedd før? Evnt hvor ofte?	
Hvem har ansvar for å følge opp situasjonen i etterkant? Eks styrer informerer styret om saken	
Tiltak for at det ikke skal skje igjen, og hvordan evaluere tiltakene.	

Signatur av den som har fylt ut skjema:

Vedlegg 4. Observasjonsskjema for mobbeatferd hos barn,

Skriv med egne ord hva som gjør deg bekymret (eks atferd, utsagn, lek e.l)	
Hvordan er barnets følelsmessige uttrykk?	
Hvordan fungerer barnet sosialt, både i mindre grupper og i avdelingsgruppe?	
Fungerer barnet adekvat med tanke på alder?	
Beskriv miljøet på avdelingen; hvordan er det fysiske miljøet, hvordan er lekekompetansen, hvor er de voksne posisjonert o.l.	
Andre ting	
Dato for observasjon:	

Vedlegg 5. Enkel oversikt over barn som opplever mobbing, utestenging eller krenkelser.

Ta tak i situasjonen med en gang, ikke la tiden gå så krenkelsen blir glemt.

Ta ansvar for å si ifra og hvordan, mottaker har ansvar for hvordan det mottas.

Voksne som krenker barn

Still spørsmål til den andres praksis, "Hva gjorde at du valgte å løse det på den måten?".

Begrunne valg faglig, reflektere over valgene sammen og bruke tid på felles forståelse.